

Ralstonia solanacearum in snijbloemen

Nicolette Strik

Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, Divisie Landbouw en Natuur, Afdeling Toezicht Ontwikkeling

Fytorichtlijn

2000/29/EG

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32000L0029&from=NL>

Ralstonia solanacearum is vooral bekend als de veroorzaker van bruinrot in aardappel. De bacterie kent echter verschillende varianten die ook andere gewassen kunnen aantasten. In juli 2015 trof de NVWA de tropische variant van *Ralstonia solanacearum* in Nederland aan bij een anthuri-umteler. In augustus 2015 is de bacterie bij rozenteeltbedrijven aangetroffen. Uitbraken in rozen waren op dat moment wereldwijd nog niet eerder gevonden.

Planten die besmet zijn met de bacterie, moeten volgens de Fytorichtlijn 2000/29/EG worden vernietigd.

Stand van zaken onderzoek besmetting

Na de vondst van deze bacterie bij rozenteeltbedrijven augustus 2015, is de NVWA een onderzoek gestart bij rozenvermeerderingsbedrijven en andere rozenteeltbedrijven. Doel van het onderzoek was om de omvang van de besmetting vast te stellen en de bron te achterhalen. De NVWA neemt op de bedrijven een watermonster en eventueel gewasmonsters. De NVWA laat de monsters toetsen op de aanwezigheid van de bacterie. Februari 2016 meldde de NVWA dat er 13 rozenteeltbedrijven besmet waren met de bacterie *Ralstonia solanacearum*. In juli 2016 is een ander rozenteeltbedrijf bij de NVWA in beeld gekomen via een melding van een privaat laboratorium. In september 2016 is ook bij een ander rozenvermeerderingsbedrijf de bacterie gevonden. Momenteel vindt door de NVWA nader onderzoek plaats op dit bedrijf en zullen eliminatiewerkzaamheden worden uitgevoerd. Het totaal aantal besmette bedrijven komt daarmee op 15 bedrijven (status 26 september 2016; .d.d. 1 februari 2017 is deze status ongewijzigd).

De besmette bedrijven hebben op last van de NVWA maatregelen genomen om de bacterie op te ruimen door een eliminatiescenario uit te voeren. De NVWA monitort deze 15 bedrijven nog een periode. Uit de monitoring tot nu toe is gebleken dat bij een paar rozenteeltbedrijven de bacterie nog in het gewas aanwezig was. Inmiddels is daar opnieuw het eliminatiescenario toegepast. Deze bedrijven zijn inmiddels weer vrij bevonden van de bacterie.

De periode van monitoring zal tot en met september 2017 doorgaan.

Bron van de besmetting

De NVWA heeft de bron van besmetting nog niet gevonden. De NVWA onderzoekt de komende tijd alle isolaten, uit besmette monsters van roos en van water van de besmette bedrijven. Dit onderzoek is in januari 2016 van start gegaan. Een van de resultaten is dat uit moleculaire verwantschapsanalyses is gebleken dat de besmetting van roos in Nederland door *Ralstonia solanacearum* wordt veroorzaakt door één en hetzelfde genotype van deze bacterie. De DNA-profielen van de *Ralstonia solanacearum*-isolaten verkregen uit de besmette monsters afkomstig van de betrokken bedrijven zijn vrijwel identiek, en duidelijk anders dan alle tot nu toe gevonden profielen van isolaten in andere gewassen. De genotypen van de isolaten van roos zijn het meest verwant met *Ralstonia solanacearum*-isolaten eerder gevonden in India. Hiermee is niet gezegd dat er wat betreft de herkomst een rechtstreeks verband is met India.

Voortgang

Momenteel werkt de sector aan een plan met voorwaarden waaraan plantmateriaal minimaal moet voldoen voordat het gebruikt mag worden als vermeerderingsmateriaal. Het is de bedoeling dat dit plan vanaf 1 februari 2017 operationeel wordt. Met dit plan stuurt de sector op het gebruik van schoon uitgangsmateriaal en hygiënemaatregelen in verschillende onderdelen van het bedrijf.

Bladverwelking door *Ralstonia solanacearum* in roos.

Necrose, bruin vaatweefsel en uittredend slijm door *Ralstonia solanacearum* in roos.